

IBBY NOVICE

2. APRIL – MEDNARODNI DAN KNJIG ZA OTROKE

IBBY – Mednarodna zveza za mladinsko književnost je na pobudo pisateljice in novinark Jelle Lepman sklenila, da se en dan v letu posveti knjigam za otroke in se proglasi za Mednarodni dan knjig za otroke. Za ta dan je izbrala 2. april, rojstni dan velikega pravljicarja Hansa Christiana Andersena, danskega rodu, ki pa so ga otroci širom po svetu sprejeli za svojega. Že kmalu po izidu prvega zvezka Andersenovih pravljic leta 1835 se je njihov sloves začel širiti po svetu in prevajali so jih v številne jezike. Tudi Slovenci smo jih kmalu spoznali, saj sta nam jih nekaj prevedla Fran Erjavec in Fran Levstik že v letih 1858/59. Čar in umetniška moč Andersenovih pravljic se kažeta v dejstvu, da jih lahko z velikim užitkom beremo vse življenje. Andersenove pravljice so večni izziv še posebej za ilustratorje. Nenehno izhajajo tako po svetu kot pri nas posamezne pravljice in zbirke, ki jih bogatijo likovne predstave najvidnejših svetovnih ilustratorjev. Prelep, duhovit, fantastičen, bridek, skrivnosten in vsakdanji svet, o katerem Andersen v pravljicah govori, so pri nas likovno upodobili naši najboljši ilustratorji, med njimi: Hinko Smrekar, Milan Vojsk, Marija Vogelnik, Evgen Sajovic, Jože Ciuha, Marlenka Stupica, Kostja Gatnik, Srečo Papič, Kamila Volčanšek, Marjeta Cvetko in Marija Lucija Stupica. Marija Lucija Stupica je ilustrirala *Kraljično na zrnu graha*, *Leteči*

kovček, *Malo morsko deklico*, *Svinjskega pastirja* ter *Pastirico in dimnikarja*, pravljice, ki so izšle kot samostojne slikanice. Leta 1998 je izšla pri Mladinski knjigi zbirka šestindvajsetih Andersenovih pravljic, ki jih je Silvana Orel Kos prvič prevedla neposredno iz danskega izvirnika, zelo izvirno pa jih je ilustrirala Marija Lucija Stupica .

Ob Mednarodnem dnevu knjig za otroke, ki ga praznujemo že od leta 1967, obkroži svet poslanica s posebnim sporočilom, ki naj mlade zbliža s knjigami. Poslanico vsako leto pripravi ena od nacionalnih sekcij IBBY. Slovenci smo doslej imeli že tri avtorje, ki so napisali poslanico. Leta 1968, ko smo drugič praznovali Mednarodni dan knjig za otroke, je napisal poslanico otrokom vsega sveta pisatelj France Bevk. V poslanici je izrazil željo, »... Naj bo dan otroške knjige kot sonce, ki razsiplje žarke na ves svet in osreči slehernega otroka!« Leta 1970 je pisateljica Ela Peroci v svoji poslanici vsem otrokom sveta zapisala: »... Ob mednarodnem dnevu mladinske književnosti želim, da bi vsem otrokom sveta odpirale okna in okenca v svet in v človeško življenje najlepše knjige in da bi prav te knjige speljale tudi poti od človeka do človeka, mu prinesle srečo in mir, iz dežele v deželo, po vsem svetu.« Leta 1997 je pesnik Boris A. Novak napisal poslanico: *Otroštvo svetlobe in sence*, poslanico, kot je sam zapisal, »... uglaseno kot pesem,

kot odo neskončni ustvarjalni zmožnosti otrok ... Zaradi odgovornosti do usode otrok in prihodnosti našega edinega sveta ... « je pesem dopolnil in zaključil z besedami: » ... Naj torej ta poslanica o ustvarjalnosti otrok izzvani tudi kot zagovor njihove temeljne pravice do igre. In kot skrajno resno opozorilo odraslim, ki njihovo otroštvo spreminjajo v pekel: storimo vse, kar je v naših močeh, da se trpljenje otrok neha! Da otroci ne odra-

stejo prehitro! Od tega je odvisna prihodnost tega našega edinega sveta.« Poslanico Borisa A. Novaka, katere moto je bil: *Otroštvo je poezija življenja. Poezija je otroštvo sveta*, je likovno dopolnil ilustrator Matjaž Schmidt.

Avtorja letošnje poslanice ob Mednarodnem dnevu knjig za otroke: *Moja knjiga, moja ljubezen* sta španski pisatelj Miguel Angel Fernández-Pacheco in španski ilustrator Javier Serrano.

Tanja Pogačar

POSLANICA OB 2. APRILU 1999

IBBY, Mednarodna zveza za mladinsko književnost, je zaupala pokroviteljstvo letošnjega Mednarodnega dne knjig za otroke španski sekciji IBBY. Poslanico: *Moja knjiga, moja ljubezen* je v slovenščino prevedel pesnik Boris A. Novak.

Miguel A. Fernández-Pacheco

MOJA KNJIGA, MOJA LJUBEZEN

Vem, da si zelo stara,
da šteješ že
tisoče in tisoče let.

Vem, da tvoje srce
utripa vseposod po svetu,
tisoč milijonkrat izročeno
v stotisoč knjižnicah.

Vem, da si bila
tolikokrat prepovedana
in tolikokrat sežgana.

In vendar te ljubim,
kot bi bila rojena včeraj,
kot bi bila samo moja
in kot bi bilo tvoje življenje
odvisno le od mene.